

Handläggare
Elina Saxelin
Telefon: 08-50825180

Till
Socialnämnden
2024-02-20

Socialförvaltningens arbete med forskning och utveckling 2023

FoU-rapport 2023

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner rapporten om arbetet med forskning och utveckling 2023.
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till samtliga stadsdelsnämnder.

Sammanfattning

Socialförvaltningens arbete med forskning och utveckling (FoU) ska bidra till utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst och sker i samverkan med stadsdelsförvaltningarna samt andra relevanta aktörer.

FoU-rapport 2023 beskriver årets FoU-arbete.

Lokala utvecklingsmedel (LUM) och medel för utbyte och lärande (MUL) har använts till tio projekt och åtta studieresor under 2023. Projekten redovisas i ett särskilt ärende till socialnämnden i april 2024. Förvaltningens forsknings- och utvecklingsmedel (FUM) har bidragit till en kartläggning av fältassistenter arbete, till framtagandet av förslag på en gemensam definition av insatsen *familjebehandling* och en kvalitativ utvärdering av arbetssätt och metoder inom de sociala insatsgrupperna (SIG).

Ett flertal samarbeten pågår med olika lärosäten. Bland annat med Marie Cederschiölds högskola inom ramen för ” Samordnat interventionssystem mot våld mot barn i nära relationer ” (*SIVIN*)¹. och i forskningsprogrammet *Userinvolve*, ett samarbete mellan svenska lärosäten som handlar om brukarinflytande och delaktighet. Det pågår också ett samarbete med Stockholms universitet med fokus på vårdkedjor och klientkaraktäristik för personer med missbruksrelaterad problematik.

Socialförvaltningen
Avdelningen för strategi och utveckling

Storforsplan 36
Box 44
123 21 Farsta
Växel 08-50825000
Fax

socialforvaltningen@stockholm.se
<https://start.stockholm>

¹ [Forskningsprogram Sivin-Barn - Marie Cederschiöld högskola \(mchs.se\)](#)

Piloten ”en akademisk socialtjänst”, ett budgetuppdag från 2022 och har avslutats och följts upp. Uppföljningen pekar på att utökad samverkan mellan forskning och praktik är värdefull samtidigt som det finns förbättringsområden.

Omställningen till ny socialtjänstlag med inriktning på kunskapsbaserad socialtjänst har stor påverkan på förvaltningens FoU-arbete, vilket märkts redan under 2023. En inventering av kunskapsbehov har genomförts tillsammans med stadsdelsförvaltningarna och utgör ett underlag för kommande FoU-projekt. Samtliga stadsdelsförvaltningar och socialförvaltningen kommer även att delta i NUSO – nationell uppföljning av socialtjänstens omställning. Deltagandet ger draghjälp i arbetet med omställningen till en kunskapsbaserad socialtjänst och möjliggör ett gemensamt lärande mellan stadsdelsförvaltningar och kommuner i landet.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner FoU-rapporten för 2023

Bakgrund

Socialförvaltningen ska bidra till att staden erbjuder en modern, rättssäker och kunskapsbaserad socialtjänst. En viktig del i detta är arbetet med forsknings- och utvecklingsfrågor (FoU). FoU-arbetet ska bidra till utveckling av socialtjänsten samt till att främja en kunskapsbaserad praktik. Det sistnämnda innebär att beslut om insatser ska baseras på en sammanvägning av den professionelles expertis, bästa tillgängliga kunskap samt utifrån brukare och klienters situation, erfarenheter och önskemål. Detta antas på sikt bidra till bättre resultat för brukarna. FoU-arbetet inom socialtjänsten ska vara praktiktäna, ha ett tydligt Stockholmsperspektiv och vara ett komplement till statliga myndigheters forskning.

Socialförvaltningen bedriver FoU-arbetet på en stadsövergripande nivå där samverkan med stadsdelsnämnderna, olika lärosäten, forskare och andra aktörer är betydelsefullt för stadens kunskapsutveckling inom det sociala området.

Medel för forskning och utveckling inom socialtjänstens verksamhetsområde avsätts i socialnämndens budget utifrån erforderliga beslut. Enheten för samordning och uppföljning vid avdelningen för strategi och utveckling ansvarar för att ta fram beslutsunderlag till socialnämnden och FoU-rådet.

Ärendet

Socialförvaltningen har sammanfattat 2023 års arbete med forskning och utveckling i en FoU-rapport (se bilaga 1).

I rapporten redogörs för socialförvaltningens aktiviteter inom ramen för FoU under det gångna året. Därinom ryms utlysningen av lokala utvecklingsmedel (LUM) och medel för utbyte och lärande (MUL). Under året har LUM använts i tio projekt och MUL för åtta studieresor under 2023.

Vidare beskrivs projekt finansierade av socialförvaltningens forsknings- och utvecklingsmedel (FUM) som för året har bidragit till ett flertal projekt som fokuserat på förebyggande och tidiga insatser samt insatser på indikerad nivå. Dessa beskrivs nedan.

- Fältassistenter arbetar både uppsökande och förebyggande och utgör en viktig funktion i omställningen av socialtjänsten utifrån den nya socialtjänstlagen. Under året har stadens fältassistenter arbete följts upp och utvärderats utifrån den standard för fältarbete som togs fram år 2021. Arbetet kan ge en indikation på hur standarden har implementerats samt ringa in prioriterade områden för vidare utvecklingsarbete.
- Familjebehandling är den vanligaste tidiga insatsen att erbjuda inom stadens individ- och familjeomsorg. Målgruppen för insatsen är bred och insatsen i sig kan också variera i innehåll och utformning. Under året har en kartläggning av insatsen *familjebehandling* genomförts som resulterat i ett förslag på gemensam definition och ny kategorisering av insatsen i stadens verksamhetssystem. Förhoppningen är att det ska förbättra möjligheter till både uppföljning och analys.
- Sociala insatsgrupper (SIG) riktar sig till personer som vill lämna en kriminell livsstil. Insatserna som erbjuds inom SIG kan således variera utifrån individuella behov, men delar det gemensamma syftet att återintegrera personen i samhället. Under året har en utvärdering av arbetssätt och metoder inom de sociala insatsgrupperna (SIG) färdigställts.

För att säkerställa att FoU-arbetet utgår ifrån prioriterade gemensamma utmaningar för stadsdelsförvaltningarna, har processen för inhämtning av kunskapsluckor och utmaningar setts över. Det nya arbetssättet baseras på en stadsövergripande enkät som kan bidra till stärkt framförhållning, systematik och träffsäkerhet i socialförvaltningens FoU-arbete.

Under året har tre träffar för FoU-forum anordnats. Forumet är ett fysiskt samverkansforum med syfte att främja samverkan och kunskapsutbyte mellan stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningens FoU-arbete. Forumet är till för stadens strategiska funktioner kopplat till utvecklingsarbete i socialtjänsten.

Ett nytt koncept har testats under året, där socialförvaltningens FoU har öppnat upp för avgränsade stödinsatser direkt till stadsdelsförvaltningarna i enskilda frågor. Stödet har erbjudits på

efterfrågan av verksamheter i frågor som rör planerade eller pågående utvecklingsinitiativ. Syftet är att nyttja och dela befintliga kompetenser inom staden på ett effektivt sätt för att främja utvecklingsarbete som kan bidra till en kunskapsbaserad socialtjänst.

Utöver ovan nämnda projekt deltar socialförvaltningen i externt finansierade forskningssamarbeten tillsammans med olika lärosäten, bland annat med Marie Cederschiölds högskola i det fleråriga forskningsprogrammet *Samordnade interventionssystem mot våld i nära relation* (SIVIN) men även i forskningsprogrammet *Userinvolve* som handlar om brukarinflytande och delaktighet, där staden deltar ihop med flera lärosäten.

Vidare har en utvärdering genomförts av det tidigare budgetuppdraget att *utreda införandet av en akademisk socialtjänst och genomföra en pilot* (2022). Dialogmöten har genomförts med de verksamheter och chefer respektive forskare som deltagit i piloten. Utvärderingens huvudsakliga resultat visar att samtliga inblandade ser ett stort värde i utökad samverkan. Samtidigt har ett antal förbättringsområden identifierats. Dessa rör bland annat rollfördelningen och ansvarsfördelning, kommunikation och återkoppling.

I den kommande nya socialtjänstlagen ställs nya krav på att verksamheter inom socialtjänsten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Detta för att förbättra kvalitet och effektivitet i verksamheterna, samt att bäst möta de komplexa behoven hos människor som har kontakt med socialtjänsten.

Som en del i arbetet med omställningen har Stockholms stads samtliga stadsdelsförvaltningar tillsammans med socialförvaltningen, beslutat att delta i NUSO – nationell uppföljning av socialtjänstens omställning.

Genom att delta i NUSO får kommuner och stadsdelsnämnder stöd i att utveckla sitt arbete med systematisk uppföljning för kunskaps- och verksamhetsutveckling och även stöd från forskare att analysera och tolka resultaten. Deltagandet i ett nationellt uppföljningsprojekt som NUSO kan ge draghjälp i arbetet med omställningen till en kunskapsbaserad socialtjänst och möjliggör ett gemensamt lärande och erfarenhetsutbyte mellan stadsdelsnämnder och kommuner i landet.

Socialförvaltningen undersöker hur och planerar för att på olika sätt stötta och underlätta för stadsdelsförvaltningar och verksamheter att delta i projektet under 2024 och framåt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 14 februari 2024. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 15 februari 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner FoU-rapporten för 2023.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. FoU-rapport 2023 - Socialnämndens arbete med forskning och utveckling. Dnr:2023/588

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-02-09
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2024-02-08